

Bankkontoret på Dalarö, en gång minst i landet.

I samband med att Handelsbanken nyligen flyttade sina lokaler till torget fick vi ta del av en trevlig tidningsartikel som vi gärna vill bjuda våra läsare på. Bankens personaltidning heter Remissan och i ett nummer från år 1948 skriver den entusiastiske personaltidningsredaktören detta:

Sveriges minsta bankkontor

För den, som dagligen nöts mot drygt 800 andra tjänstemän i samma hus, är det en upplevelse att en dag få hälsa på Handelsbankens och Sveriges minsta bankkontor. Det är inte frågan om golvyta eller luftkubik utan om personalstyrkan. Dalarökontoret, som skall presenteras i denna artikel, har nämligen endast en halvtidsanställd tjänsteman. Ett mindre kontor är det svårt att tänka sig.

En två år gammal ö (red. anm.: nio år)

När man sitter på bussen och närmar sig Dalarö för första gången i sitt liv, så tittar man intensivt efter den väldiga bro, som man antar, att man måste passera för att komma över till ön. När sedan konduktören ropar ut »Dalarö torg», sitter man fortfarande och spejar efter bron. Man räknade ju inte med den lilla spång, som bussen nyss rullat över. Ändå var den öns förbindelse med fastlandet. I gamla tider var det ett ordentligt sund mellan ön och fastlandet. Det slammade sedan igen och Dalarö var ingen ö längre. Men för två år sedan lät man muddra upp en smal kanal, där sundet förut gått från, så nu gör Dalarö åter skäl för sitt namn.

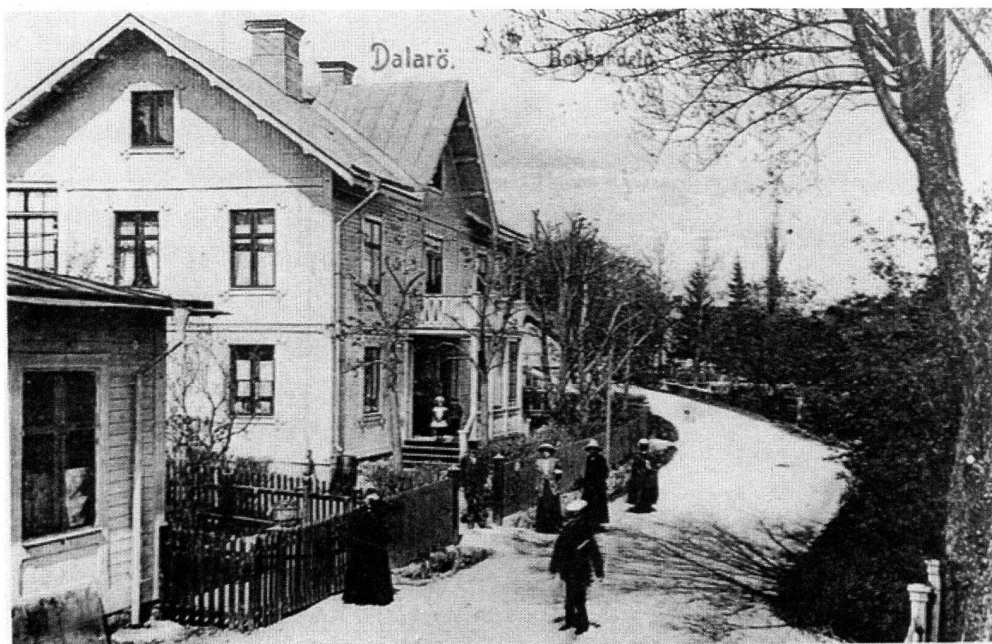
Dalarö är namnet på både ett municipalsamhälle och en kommun. Municipipet har 550 invånare och kommunen, som även omfattar Ornö, Utö och andra bekanta öar, som Kar de Mummas Ängsholmarna, räknar 800 själar. Men när sommargästerna strömmar till, så mer än fördubblas siffrorna.

Stora framtidsplaner

I närheten av Dalarö ligger ett av landets största fideikommiss, Sandemar, Sandemars slott, som är från 1600-talet, är för övrigt det enda träslott, som finns kvar på Sveriges ostkust från den ti-

den. Ryssarna brände de övriga, men förbi Dalarö skans vågade de sig inte. Av Sandemars ägor har ett bolag med direktor *Sture Persson* i spetsen köpt in ett större område, som styckats i tomter och där med tiden ett semesteramhälle väntas växa upp. Även en del andra planer, som skall höja Dalarös kapacitet som semesterort väntar på att förverkligas. Det är tydligt, att Dalarö på allvar tänker ta upp kampen med Saltsjöbaden och andra berömda sommarorter i Stockholms närhet om semesterfolkets bevågenhet. Direktor Persson, som är den ledande själen i dessa expansionsplaner, är också ordförande i styrelsen för Dalarökontoret.

Mitt i Dalarö, i närheten av torget och efter huvudgatan, som mer liknar en slingrande bygata än ett affärsstråk, ligger Handelsbankens kontor. Det är inte så mycket att säga om dess yttre. Lokalen är snygg och proper och några större finesser bjuder den helt naturligt inte på. Några tavlor av en känd stockholmsmålare lyser upp väggarna. Innanför själva banklokalen finns ett mindre rum, där tjänstemannen kan koka sitt kaffe. Ett förtroendeingivande kassaskåp förva-

Detta vykort från ca 1925 visar "bankhuset" före branden 1952.

rar pengar och värdehandlingar och telefonhytten är så placerad, att man hela tiden kan ha kassan under ögonen.

Stämpel i stället för kassakontrollant

Enligt föreskrifterna skall ju kvitton signeras av två tjänstemän. Den första frågan vi därför ställer till tjänstemännen på Dalarökontoret, G. Stiernspetz, är, om han går runt skrivbordet och skriver på det andra namnet. Den detaljen är ordnad så, att kontoret har en särskild stämpel med texten: "Detta kvitto är gällande även om det undertecknats av endast en tjänsteman".

Dalarökontoret är underställt kontor 26 i Stockholm, varför inga anvisningar får förekomma mellan Dalarö och 26:an. Varje dag uppgörs i Dalarö en dagsrapport, som insändes till kontor 26. Även bokföringen sker på 26:an. Däremot har Dalarökontoret en egen styrelse, som beviljar lånen. Under sommaren är kontoret öppet varje dag och på vintern två dagar i veckan.

Skepsis byts mot tilltro

Man skulle tro, att ett sådant lilleputtkontor även rör sig med blygsamma siffror i omsättningen. Men så är inte fallet. Tvärtom går både in- och utlåningen upp till imponerande belopp. Och ändå är kontoret ett av Handelsbankens yngsta. När kontoret startade, kunde man med en viss överdrift säga, att det inte bara var ett enmansutan även ett enkundskontor. Men nu håller allt fler och fler av ortsbefolkningen på att börja inse en affärsbanks fördelar och därför också använda sig av den. Det var kanske litet trögt i portgången. En sparbank på Dalarö hade gått omkull 1930 och folket blev skeptiskt inställt till

allt vad bank hette. Men när påtagliga exempel på bankens nytta visade sig så svängde också inställningen. Fiskarna upptäckte hur praktiskt det var att sköta räntorna och amorteringarna på lånet till båten med hjälp av en sparkasse-räkning och fruarna på semester ringde bara till mannen i stan och bad honom skicka en check med bussen.

Men inte alla kan vara tillfreds. En dag kom en gumma in på banken och ville ta ut allt vad hon hade på sparkassan. Hon hade haft 8 kronor inestående några månader och fått 14 öre i ränta. Hon tyckte det var skräp till bank, som inte betalade mer än 14 öre i ränta. Så nu hade hon beslutat sig för att ta ut pengarna och betala sina skulder. När hon väl betalt dem, så hade hon ändå 5 kronor kvar.

Banken som rådfrågningsbyrå

Besöksfrekvensen varierar högst betydligt. Ena dagen är det kanske bara 5-6 själar, som har något ärende till banken. Dagen därefter kanske tio gånger så många. Särskilt livligt är det de dagar, då fiskarna kommer in från öarna för att handla och sköta sina affärer. Då kan köerna bli långa.

Det är inte bara i bankärenden som Dalaröbefolkningen söker upp Handelsbankens kontor. Stiernspetz, som är uppfödd på ön och väl känd av de flesta, får ofta göra tjänst som rådgivare i olika ekonomiska frågor. En söndagsförmiddag uppsöktes han av ett par, som gift sig på lördagen och nu i elfte timmen kom att tänka på att de behövde ett bosättningslån, och då gick de naturligtvis till Stiernspetz, Dalarös orakel i ekonomiska frågor, och bad om råd.

SHB huserade i 66 år på gatuplanet i södra delen. Sedan 2003 hela gatuplanet. Tidigare bl a en bok- och tobakshandel och efter det frisör på norra sidan.

Foto: Stockholms Länsmuseum

Direktor E. Tibblin, chefen för kontoret 26, har stora förhoppningar på Dalarökontoret.

»Kontoret har ju utvecklats mycket snabbt och säkert. Det torde till stor del bero på den driftiga styrelse, som kontoret har. När planerna på Dalarös upprustning i turisthänseende blivit fullt förverkligade, så tror jag också, att kontorets betydelse för samhället kommer att öka än mer».

Det var Ernfrid Browaldh som tog initiativet till SHB Dalarö som öppnade ca 1947. SHB flyttade 2/12 2013 till hörnet vid torget, Odinsvägen 29. Bankomatbolaget kommer under försommaren flytta bankomaten till en byggnad tvärs över gatan.